

Seminarie 'Communicatie rond klimaatadaptatie'

Dinsdag 26 november 2024

Steunpunt tot bestrijding van armoede, Victor Hortaplein 40, 1060 Sint-Gillis

Introductie door Zakia Khattabi, Federaal minister van Klimaat, Leefmilieu, Duurzame Ontwikkeling en Green Deal

Dames en heren,

Je dois malheureusement excuser la ministre Khattabi, qui attache énormément d'importance au thème de ce séminaire et à la question cruciale du climat et de la justice sociale. Elle aurait aimé être ici parmi vous aujourd'hui, mais elle m'a chargé de partager ses réflexions.

Les images terribles des conséquences des "flash floods" en Espagne, au Bangladesh, au Népal et au Kenya, des vagues de chaleur en Inde et aux Philippines, des incendies dévastateurs dans la forêt amazonienne, ces catastrophes sont partout. Elles nous rappellent chaque jour que le dérèglement climatique touche durement des milliers de vies. Ces images ne sont pas juste des chiffres, mais des réalités humaines, des tragédies auxquelles il faut répondre de toute urgence.

Het is met deze verschrikkelijke beelden van natuurrampen in ons achterhoofd, en met tal van andere rampen over de wereld, dat minister Khattabi vorige week naar Bakoe reisde en dat ze graag aan deze conferentie had deelgenomen.

In Bakoe werd het opnieuw pijnlijk duidelijk: hoewel we dezelfde planeet delen, leven we niet in dezelfde realiteit. Het is goed dat tijdens internationale klimaatconferenties vertegenwoordigers van de meest kwetsbare landen -de kleine eilandstaten en de minst ontwikkelde landen- andere landen met hun neus op de harde realiteit kunnen drukken en wijzen op hun verantwoordelijkheid.

Wisselende allianties en breuklijnen leidden ertoe dat we tijdens COP29 geen nieuwe stap hebben kunnen zetten op het vlak van mitigatie. Een moeilijk akkoord over de financiering is afgeklopt, maar het is een grote teleurstelling voor de meest kwetsbare landen. Wat adaptatie betreft zijn er stappen gezet om de globale doelstelling op het vlak van adaptatie te operationaliseren.

De alliantie met de meest kwetsbare landen is op internationaal niveau erg belangrijk voor de EU en voor België. Om ze te vrijwaren moeten we ons blijven inspannen om ons beter in te leven in hun realiteit en hun uitdagingen in het licht van de klimaatcrisis niet alleen te erkennen, maar er ook antwoorden voor te identificeren.

Ook op nationaal en Europees niveau zijn er verschillende realiteiten.

Onderzoek, waaronder het 'leaving no one behind' - rapport van het Europees Milieuagentschap (2022), toont immers aan dat de gevolgen van klimaatverandering ook binnen Europa ongelijk verdeeld zijn. Terwijl sommigen zich kunnen beschermen tegen hittegolven, overstromingen of droogte, hebben anderen geen middelen om zelfs maar basismaatregelen te treffen.

En Belgique, les conclusions de l'Agence Européenne de l'Environnement sont déjà devenues une réalité. Dans la Vallée de la Vesdre, les zones inondables étaient également les zones à plus faible indice socio-économique, et beaucoup d'habitants qui avaient peu se sont retrouvés avec rien. De la même manière, nous avons constaté une surmortalité des groupes vulnérables lors des chaleurs estivales telles que celle de 2022.

La ministre Khattabi le dit souvent ; la crise climatique est l'enjeu social du siècle et ce à tous les niveaux.

Om hier rekening mee te houden, heeft minister Khattabi rechtvaardige transitie als een rode draad opgenomen in haar initiatieven tijdens deze legislatuur.

In ons land organiseerde minister Khattabi de Nationale Conferentie voor een rechtvaardige transitie. In het kader van deze conferentie hield de minister eraan om het Steunpunt tot bestrijding van armoede op verschillende momenten nauw te betrekken, zodat de bezorgdheden en ideeën van mensen in armoede werden meegenomen.

In de Europese milieuraad heeft ons land er vervolgens op gehamerd dat ook de EU haar verantwoordelijkheid neemt om de ecologische transitie rechtvaardig te maken. We verwelkomen de politieke plannen van Von Der Leyen voor haar tweede ambt als voorzitter van de Europese Commissie, waarin staat dat er significant meer geld moet gaan naar het waarborgen van een rechtvaardige transitie in de EU.

Une transition juste implique nécessairement des moyens financiers spécifiques et additionnels pour les plus démunis. Au niveau national, toutes les sources possibles doivent être utilisées conjointement :

- Le **Plan social Climat pour la Belgique**, jusqu'en 2032, qui vise à soutenir les ménages vulnérables et les micro-entreprises via 1) des aides temporaires directes au revenu et 2) des mesures et investissements pour des bâtiments et des transports à faible émission.
- La redistribution vers la population et les PME des **revenus de la tarification du carbone dans les secteurs non ETS** (bâtiments, transport et industrie manufacturière), une mesure de la ministre Khattabi sous le nom de "Bonus Climat".
- Ces financements thématiques doivent être complétés par des politiques et mesures structurelles renforcées visant à lutter contre la pauvreté et augmenter les biens/infrastructures communs comme le transport public.

Op federaal niveau is een omvangrijk meerjarig adaptatieplan aangenomen. Dit plan is een belangrijk stap en het uitgangspunt van kwetsbare groepen werd in rekening gebracht. Ook in dit kader is een samenwerking opgestart met het Steunpunt.

Maar er is meer nodig, veel meer, op alle beleidsniveaus. We moeten tegenstellingen en silo's overstijgen om een constructieve samenwerking tot stand brengen in het belang van alle Belgen, Europeanen en gemeenschappen wereldwijd, en met een bijzondere aandacht voor de meest kwetsbaren.

Dames en heren,

Doeltreffend en rechtvaardig klimaatbeleid begint bij een goede wetenschappelijke analyse en bij goede en juiste communicatie. Dit vereist duidelijke, toegankelijke en respectvolle informatie en boodschappen.

Maar communicatie in één richting is niet genoeg. Er is dialoog nodig. Het gaat erom mensen actief te betrekken bij besluitvorming, zodat het beleid ook gedragen wordt door de mensen die het het hardst nodig hebben, of het meest te verliezen hebben bij 'mal-adaptatie'.

Les discussions que nous avons ici aujourd'hui peuvent être un point de départ. Elles nous offrent l'occasion non seulement d'échanger, mais aussi d'écouter et d'apprendre. Œuvrons ensemble pour une société où personne n'est laissé pour compte – une société dans laquelle l'adaptation au climat n'est pas seulement une nécessité, mais aussi un véritable levier de lutte contre les inégalités, pour protéger celles et ceux qui en ont le plus besoin.

Ik wens u allen een inspirerende en productieve voormiddag toe. Dank u wel.